

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-04-05 Nr. S. 59

Kopija: Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 20, 67, 68, 71 IR 72 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos pramonininkų konfederacija (LPK) susipažino su Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 20, 67, 68, 71 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu, užregistruotu 2019-03-18, ir teikia pastabas.

Dėl derinimo proceso

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad aukščiau minėto teisės akto projekto 71 ir 72 str. buvo derinti pirminiame etape, tačiau š. m. kovo 18 d. registruotoje Elektros energetikos įstatymo projekto redakcijoje keičiami 20, 67, 68, str. nebuvo derinti. Toks šio teisės akto pakeitimas yra vadintinas esminiu, todėl derinimas turėjo vykti iš naujo.

Dėl EEĮ 20 str. pakeitimo

LPK nariams nepriimtina nuostata, kuria siūloma 20MW ar didesnės galios gamintojams nustatyti pareigą informuoti operatorių apie laikiną ar visišką gamybos stabdymą ne vėliau kaip prieš 36 mėn. ir būtina gauti operatoriaus sutikimą. Vadinas, net įmonės įrenginių remontas negalimas be AB „Litgrid“ sutikimo, gauto prieš 36 mėn.

Dėl izoliuoto darbo bandymo ir kainų reguliavimo

Mūsų vertinimu, ydinga nuostata yra siūlymas izoliuoto darbo bandymo kainų reguliavimą susieti su rezervų rinka ir didele įtaka joje (projektu siūlomi EEĮ 67 ir 68 str. pakeitimai). Visų pirma, tai prieštarauja teisės aktams, kuriais įtvirtinta, kad izoliuotas darbas yra avarijų prevencijos ir likvidavimo priemonė, o ne rezervo paslauga. Tai yra atskiros sisteminės paslaugos ir jas teikia skirtingi teikėjai. Tretinio rezervo paslaugai yra skelbiami aukcionai, kainas nustato rinka, taip turėtų ir išlikti. Tuo tarpu izoliuotam bandymui, kadangi tai yra vienkartinė, trumpalaikė paslauga, kainos turi būti sureguliuotos visiems paslaugos teikėjams iš karto.

Antra, pažymėtina, kad tirdama rezervų rinką, VKEKK vertino skirtingus scenarijus, susijusius su izoliuoto darbo bandymu. Tyrimo ataskaitos, kuriai VKEKK pritarė 2019 m. vasario 8 d., 4.3.4 p. nurodyta, kad izoliuoto darbo kainų sureguliovimo atveju, tretinio rezervo rinkoje nebūtų nustatyta tiriamų subjektų didelė įtaka. Kitaip tariant, tai, kad izoliuoto darbo bandymo kainos nėra reguliuojamos, lėmė ir, manome, klaidingas, VKEKK rinkos tyrimo išvadas pripažinti atitinkamų subjektų turimą didelę įtaką.

Šis VKEKK sprendimas dėl rezervų rinkos yra svarbus ir nagrinėjamo projekto požiūriu, nes projektu siūloma pakeisti EEĮ 68 str. ir numatyti, kad izoliuoto darbo bandymo kainas VKEKK gali reguliuoti

subjektams, kurie pripažinti turinčiais didelę įtaką elektros energijos rinkoje, o ne visiems izoliuoto darbo bandyme dalyvaujantiems subjektams. Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad šis VKEKK sprendimas dėl rinkos tyrimo galėjo būti apskųstas teismui, ir, dar gali būti panaikintas teismo. Tokiu atveju projektu siūlomas EEĮ 68 str. pakeitimas taptų praktikoje netaikomu. Manome, kad įstatymų nuostatos neturėtų priklausyti nuo tokių neapibrėžtų aplinkybių.

Kartu, pastebime, kad pirminiam derinimui 2018 m. lapkričio mėnesį kartu su EEĮ pakeitimo projektu teiktame Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos integracijos į Europos elektros energetikos sistemas įstatymo Nr. XI-2052 pakeitimo įstatymo projekte, jau buvo siūlyta įpareigoti VKEKK patvirtinti elektros energetikos sistemos darbo izoliuotu režimu kainų reguliavimo tvarką (keičiamo įstatymo 7 str.). Deja, bet ši nuostata buvo pakeista iš esmės ir nepateikta derinimui suinteresuotiems subjektams.

Dėl nuostolių atlyginimo

Taip pat nepritariame projekto nuostatai, kuria atsiribojama nuo nuostolių atlyginimo, jei jie patiriami dėl nenumatytų ir nekontroliuojamų atvejų. Tokiu atveju kyla klausimas, kam yra skirtas pasirengimas izoliuoto darbo bandymui? Jei numatomi galimi trukdymai iš Baltarusijos ir Rusijos, tai vadintina numatytomis aplinkybėmis, tad joms ir reikėtų ruoštis. Visgi atsakomybė už sistemos veiklą tenka PSO. Pagal Elektros tinklų naudojimo taisyklės PSO pareiga yra numatyti izoliuotą sistemos darbą, kaip priemonę išvengti avarijų (46.1.5 p.). Izoliuotas darbas turėtų padėti išvengti avarijų arba jas likviduoti, tačiau neturėtų būti nuostolių priežastimi, kaip tai surašyta įstatymo projekte.

Pagarbiai

Vykdomasis direktorius

Ričardas Sartatavičius